

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทอง จ.สุพรรณบุรี

เรื่อง : ลูกปัดทวารวดี อัญมณีแห่งบรรพชน

เนื้อหา : อัญมณีในที่นี้ไม่หมายถึงเพียงแค่ เพชร นิล จินดาแต่เพียงเท่านั้นหากแต่สื่อถึงวัตถุที่ทรงคุณค่าในยุคสมัยของอาณาจักรทวารวดี ที่เป็นเครื่องหมายแสดงสถานะทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ดังนั้น ลูกปัดทวารวดีจึงสื่อความหมายได้นอกจากจะเป็นเครื่องประดับแล้วยังเป็นวัตถุแห่งความเชื่อ เพราะบรรพชนชาวทวารวดีเชื่อว่าลูกปัดสามารถปกป้องคุ้มครองผู้ที่สวมใส่ให้แคล้วคลาดจากภัยต่างๆ อีกทั้งยังสามารถขับไล่สิ่งชั่วร้ายได้อีกด้วย วัสดุที่ใช้ในการทำลูกปัดทวารวดีก็มีด้วยกันหลากหลายชนิด อาทิ เช่น ลูกปัดหิน ลูกปัดดินเผา ลูกปัดโลหะ ลูกปัดแก้ว และลูกปัดจากเปลือกสัตว์

การที่นำวัสดุเหล่านี้มาทำเป็นลูกปัดได้นั้นแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาอันชาญฉลาดของบรรพชนชาวทวารวดี ที่สามารถนำเอาวัสดุหลากหลายชนิดมาเจียระไนให้เกิดเป็นลูกปัดรูปทรงต่างๆ และยังสามารถเจาะรูตรงกลางให้สามารถร้อยเข้าด้วยกันได้

อีกประการหนึ่ง(รอยเจาะนี้ยังเป็นหนึ่งในเครื่องบ่งชี้ว่าลูกปัดนี้เป็นของแท้หรือทำเสริมขึ้นมาเพราะวิทยาการในสมัยนั้นไม่สามารถเจาะรูตรงกลางของวัตถุจากด้านเดียวได้จึงต้องมีการเจาะจากทั้งสองด้านด้วยเหตุนี้จึงทำให้รอยเจาะของลูกปัดทวารวดีมักจะไม่ตรงกัน) ส่วนสีสันทึบและลวดลายของลูกปัดทวารวดีก็ขึ้นอยู่กับวัสดุและอารมณ์ของผู้ทำในขณะนั้น

ซึ่งในแต่ละสีก็จะมี ความหมายที่แตกต่างกัน อาทิ เช่น

1. ลูกปัดหยกเขียว หมายถึง มีความสุข มีราศี มีโชคลาภ ร่ำรวย ค้าขายดี
2. ลูกปัดสีน้ำเงิน หมายถึง มีอำนาจ วาสนาสูง ให้ความสูงส่ง
3. ลูกปัดสีเหลือง หมายถึง ความมีเสน่ห์ เมตตามหานิยม
4. ลูกปัดสแลน ลักษณะเม็ดเล็กๆ สีสนัสดิส หมายถึง กันอุบัติเหตุ มีเสน่ห์
5. ลูกปัดสีฟ้า หมายถึง ให้ความสดชื่น แจ่มใส
6. ลูกปัดหยกขาว หมายถึง ความมีสง่าราศี
7. ลูกปัดสีดำ หมายถึง กันอุบัติเหตุ กันผีสง
8. ลูกปัดแก้วสารพัดนึก หมายถึง ความสมหวังตั้งใจปรารถนา
9. ลูกปัดอำพันลูกปัดปิดทอง หมายถึง ความรักมั่นคง
10. ลูกปัดสีส้ม หมายถึง ความอยู่อย่างคงกระพัน

11. ลูกปัดสีน้ำผึ้ง หมายถึง ความมีอำนาจวาสนา
12. ลูกปัดดวงตาเทพเจ้า หมายถึง การปกป้องคุ้มครองจากสิ่งชั่วร้ายต่างๆ
13. ลูกปัดสีม่วง หมายถึง การบำบัดและรักษาโรค และให้ความรื่นเริง
14. ลูกปัดสีแดง สีดินเผา สีมันปู หมายถึง การเดินทาง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่านัยยะของลูกปัดทวารวดีนอกเหนือจากการเป็นลูกปัดแล้วยังเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึง อำนาจ สถานะทางสังคม

เครื่องรางศักดิ์สิทธิ์ รวมไปถึงสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้า เพียงเท่านี้ก็ทำให้พวกเราารู้แล้วว่า

ลูกปัดทวารวดีมีดีกว่าที่เราคิด (ข้อมูลจาก)

พิพิธภัณฑ์ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

<http://museum.socanth.tu.ac.th>

เรียบเรียงโดย : นายวรวิทย์ รุ่งเรือง